SACRO SANCTÆ TRINITATIS AUSPICIO!

In

Illuſtri Philyrea

Gratioſiſſimæ Facultatis Medicæ

Indultu,

PRÆSIDE

Nobilisſimo, Amplisſimo, Excellentisſimo

atq; Experientiſſimo

DNO. JOHANNE Bohn/

Phil. & Med. Doct. Anat. & Chirurg. P.P.

longe famigeratiſſimo, Facult. Med. Aſſeſſore

Gravisſimo,

Domino Præceptore atq; Promotore, omni honoris cultu qvàm maximè

devenerando,

DISSERTATIONEM MEDICAM

DE

HÆMORRHAGIA

Eruditorum examini publico ſubmittet

d. 20. Martii 1674.

Aut.

PANCRATIUS Wolff/

Numb. Miſn.

LIPSIÆ

Litteris JOHANN-ERICI HAHNII.

VIRIS

Nobiliſſimis, Ampliſſimis atq; Excellentiſſimis,
Conſultiſſimo

D. DAVID Lindnern/

JCto undiqvaq; Celeberrimo, Elect. ac Duc. Sax. Conſiſtor. Lipſ. Seniori longè Graviſſimo, Superioris Aulici Dicaſterii Advocato Ordinario, Affini Gratioſiſſimo:

NEC NON

Experientiſſimo

D. JOHANNI Bohn/

Anat. & Chirurg. Prof. Publ. longe famigeratiſſimo, Facult. Med. Aſſeſſori Graviſſimo, Hoſpiti atqve Præceptori ſingulariter Honorando,

DOMINIS PATRONIS & PROMOTORIBUS qvàm Meritiſſimis omniq; Obſervantia æviternum ſuſpiciendis

Exercitium hoc Academicum

In

Gratiſſimi animi ſubjectiſſimæqve voluntatis conteſtationem

offert

Cultor ac Cliens

Devinctiſſimus

AUTOR.

CUM DEO!

§. 1.

HÆmorrhagia, ſub qva ſymptomaticum ſangvinis profluvium qvodvis, adeoqve hæmoptoſis ac vulnerum hæmorrhagia, *Plateri* ad exemplũ, comprehenditur, tanqvam cauſæ proximæ, *vaſorum apertioni* tribuitur, vel *per anaſtomoſin*, *vel diapedeſin, vel diæreſin, vel anobroſin* contingenti. Hujus per *anaſtomoſin* ortæ exemplum ſudor ſangvineus, qvem *Deck. in meth. med. c. 7.* & *Tulp. l. 2. c. 31.* obſervarunt, ſiſtit. Per *diapedeſin* (licet omnis humorum transſudatio ob *Loweri de mot. cord. p. 117.* experimentum pro hydrope artificiali adornatum negari non poſſit) hiſtoriæ ſunt rariores. Sicut autem vaſa reſerant per *diæreſin* ſecantia atqve rumpentia multa & notiſſima; ita etiã per *anobroſin* erodentia, nempe humores acres e. g. in ♋. & hæmoptoë; it. hirudines atqve vermes. Cauſa remotior intra vaſa ipſa hærens eſt ſangvis, qvi aperit, aut ob *acrimoniam* juxta aliqvos *erodendo*, aut *diſtendendo* liberius ſpatium reqvirens, vel ob *Plethoram*, vel ob *circulationem impleditam*, vel *duplici hoc nomine ſimul*; qvo in varicibus, ex æſtu hæmorrhagiæ longè faciliùs ſuperveniunt.

§. 2. *Plethora* duplex dicitur, aut *qvoad vaſa*, aut *qvoad vires*: *qvoad vaſa* vocatur ſangvinis ejusqve ſeri copia, à qva hæmorrhagiæ per alvum & urinam, poſt membri ſphaceloſi amputationem obſervatæ, non male deducentur; Profluvia ſangvinis *Plethora qvoad vires*, qvam *efferveſcentiam ejus auctam* appellare fas ſit, in omnium generum incaleſcentiis, v. g. in febribus excitat, qvo etiam qvadrat, qvod ex immoderato in coitu orgaſmo juvenem per ſuperiora & inferiora cruorem rejeciſſe *Panarol. p. 1. obſ. 11.* obſervavit. *Vitalis hæc naturali vehementior efferveſcentia* maximam qvidem partem *humori alcalino* asſcribitur ac *bili*, ſangvinem, occurrente acido, ad-

 modum

modum commoventi, qvam in hujuscemodi morbis per porum hepaticum cavæ (non obſtantibus aliàs valde cogentibus experimentis Malpighianis) afferri poſſe, me, ut credam, adducit, qvod fellis veſicula leviter ſaltem digito compreſſa, ejus liqvorem mox æqve per dictum porum, ac inteſtinalem ductum, deferri tàm in aliqvot cadaveribus humanis, qvàm brutorum ab *Ampliſſimo Domino Præſide* tentatum multoties meis egomet oculis conſpexerim. Verùm nec abſunt ab omni culpa *humores acidi*, alcalinos ad inſurgendum excitantes, pariter ac oleo ⊕l. addito oleo terebinthinæ *Magnus Sylvius* & *Illuſtris Boyle* oleo aniſi, (unde liqvamen rubedine ſangvinē æmulans accepit) cum inſigni calore obſervarūt effervescentiam, qvam & ego illud lacti atqve bili bubulis jungens deprehendi. Qvam macrocoſmi cum microcoſmo analogiam in febribus malignis, ab earum juvantibus, utpote acidum deſtruentib9, probabilem redditam, *Williſ.* in ipſo affectu noſtro, ſcorbuto familiari, ſangvinis efferveſcentiam, à ⊖ibus in ejus maſſa latentibus oriundam, accuſans, confirmat. Ne circulus autem philoſophicus, cùm acida motum ſangvinis inteſtinum coërcere poſteriùs dicantur, laboret, regeritur: I. *Eſſe inter acida, uti alcalia, Rempublicam aliqvam*; nam ſecundum *Schuyl* alumen qvidem; ſed non Spir. ⊖| dulcis, albumen ovi coagulat; volatilis Paracelſi Spir. ⊕l. 9. alembicos expertus, eſt ab ejus oleo longè diverſus; & multo alius naturæ videtur Spiritus in *deſtill.* ⊖ in forma ſtriarum, qvàm nubecularum prodiens; II. *Cauſam, qvamvis fere eandem, producere hos diverſos effectus*, ob reagentis, circumſtantiarumqve cæterarum, maximè ⊖ium occurrentium, conſtitutionis diverſitatem. Sicut fermentatio in muſtis, paratis ex fructibus immaturis, in qvibus acidum, & id qvidem auſterum, graviter ſaltem præponderat, non æqvè benè ſuccedit, qvàm confectis ex maturis, in qvibus tamē neqve illa ſine eodem acido abſolvitur: Pariter in Efferveſcentiis febribusqve malignis non acidum modò, ſed alcali qvoqve redundare, concluditur, qvod in iis, experientia docente, nimius ⊖ium volat. uſus non usqve qvaqve tutus ſit, contra tantum proficiatur ♆e, de eoqve participantibus, e. g. cinabari &c. alcalina, uti ex elaboratione dicti ♆is lactis patet, abſorbendo.

§. 3. *Sangvinis circulationem* qvævis vaſa ejus coarctantia v. g. *comprimentia* & *obſtruentia* impediunt. Qvoad *illa*, gravidarum

non-

nonnullarum malum eſt hæmorrhagia in cruribus (qvam tantam *Experientiſſimus Dominus Præſes* in qvadam paucis ante partum dieb9 obſervavit, ut nullis ferè cederet remediis) venæ iliacæ ramis, ab utero nimis extenſo, compreſſis, aſſcribenda. Simili modo fæces duriores, in inteſtino recto hærentes, venam hæmorrhoidalem, juxta ejus ductum exporrectam, anguſtando, hæmorrhoidum fluxum producere, non *Hipp.* ſolum *l. de hæm. 2. 3.* aſſerit, ſed etiam *Deck. in meth. med.* per exemplum mulieris illum, qvoties alvi eſſet adſtrictioris, paſſæ, confirmat. Ad *obſtruentium* claſſem pertinent varices, in qvos hæmorrhoidum fluxus *Gliſſon. in an. hep. c. 35.* aliarumqve hæmorrhagiarum cauſam rejicit *Platerus*. Horum vices vermes in ſe ſuſcipere poſſe infertur *ex obſ. anat. 6. Ruyſchii*, ſe non ſemel, ſed bis vel ter, in eqvis arteriam qvandam meſaraicam ultra pollicis craſſitiem à minutiſſimis vermiculis diſtentam obſervaſſe, referentis. *Obſtruens* freqventisſimum eſt *ſangvis congrumatus vel pituita*, uti juvantia poſterius recenſenda & cauſæ prægreſſæ, e. g. frigus vitaqve ſedentaria, asſtipulantur. Qvæ Riverium, ut hæmorrhagias, in qvibus non ſemper Plethoram ſubeſſe, ipſum experientia edocuit, à retentricis imbecillitate deduceret ſubinde, ſine dubio moverunt. Humorum vero coagulationē ſive incraſſationem, unde obſtructiones ſequuntur, acido potiſſimum tribuendam eſſe, non credit ſolùm *Sylvius*, deducens illam ab acido - auſtero, imprimis ſi ⊖inæ terreæqve partes jungantur, & *Schuyl*, qvi comparationem inſtituit cum cryſtallis, in liqvore ♀ cum acido, e. g. oleo ⊕l. emergentibus; ſed etiam in inflammationibus, ſcrophulis & calculo, cuivis eorum naturam & juvantia examinanti conſtabit.

§. 4. Signum hæmorrhagiæ Pathognomonicū ex actionum læſione deſumitur, adeoqve menſura determinari neqvit, in pauciſſimis qvippe naturalis eſt tanta ſangvinis profuſi copia, qvantam *Panarol. p. 2. obſ. 6.* de Hiſpano, qvi hujus ℔i qvotidie toto qvadriennio ſine ſanitatis dammo per venas hæmorrhoidales excrevit, memorat.

§. 5. Indicationes in hæmorrhagia ſiſtenda pro diverſitate cauſarum variant, & reſpiciunt aut vaſa; qvæ pro morbi ſpecie modò asſtringentia, modò conſolidantia reqvirunt; aut humores,

 qvo-

qvorum qvalitates vitioſæ tollantur, effervefcentia compeſcatur, motusqve ad partem effectam per revulſionem & interceptionem corrigatur.

§. 6. Evacuationis & revulſionis gratia inſtituitur Sangvinis miſſio, præſertim per V. S.em celebrata, qvam *Gal. l. de ſangv. miſſ. c. 11. Holler. comm. in aph. 50 ſ. 5.* & *Platerus in Praxi* omnes ad experientiam provocantes valde deprædicant, qvippe tùm Plethoram, qvoad vaſa & vires curat, tùm ſangvini alium qvoqve motum conciliat, ejusqve circulationem reſtituit, qvare pleuritidi, anginæ, atqve inflammationibus aliis, in qvibus obſtructiones peccare certum eſt, auxiliatur. Sit autem parca, & per vices repetatur potiùs juxta *Riv. c. 1. obſ. 83. & c. 2. obſ. 52.* imò prorſus, nimiâ ſcil. ſucci vitalis copia jamdum effuſa, vitetur; Confirmat enim *Agric. in chir. p.* illam aliqvando obeſſe, & aliqvando rectè omitti, *Panar. p. 1. obſ. 11. & p. 2. obſ. 58.* ac *Thonerus l. de* hæmorrhag. enarrans aliqvot hiſtorias curatorum, in qvibus V. S. nullam mentionem injicit. Purgantia, etſi fortiora, utpote ſangvinem valde commoventia prohibentur, plane tamen, inprimis leniora atqve clyſteres non rejiciantur, cùm non ſolùm ſerum, plethoræ qvandoqve cauſam, ſed alios qvoqve præternaturales humores evacuent; *Platerus* qvippe in narium hæmorrhagia ſæpenumero iis multum præſtitum fuiſſe gloriatur, *Barb. in Pr.* uterinæ hæmorrhagiæ ſolo purgante curatæ meminit, nec non *Thon. obſ. 1. de hæm.* & *Riv. c. 3. obſ. 12.* purgantia non ſine ſucceſſu præſcripſerunt. Sudoris provocatio à *Sennerto*, non autem à *Platero*, niſi præſervationis loco conceditur, interim tamen hinc inde ſudoriferorum formulas, in qvibus ♉ diaph. bez. or. &c. præſcribuntur, reperias, eo ſaltem habito diſcrimine, ut in parva doſi, licet ſæpiùs exhibitæ, per transſpirationem inſenſibilem magis, qvàm ſudorem, operentur.

§. 7. Alterantibus pro humorum alterandorum diverſitate variis utimur, inter alia acida & inprimis auſtera exhibentur, qvalia ex ſuccis limonum, berberum, ribium, granatorum &c. parantur, & ſimilia, qvæ ⊖ bilis, ſangvini ſerum inſtar vinculi jungens, enervando, aut ramoſis illius corpuſculis adhærendo, hoc ſeparatum per diureſin, aut ſudorem excerni faciunt. Phænomenon

non hoc, non ſolum acido liqvore venæ canis vivi injecto cernitur, ſed etiam contigiſſe credo, qvòd *oculatisſimus Anatomicus Willis, De morb. convulſ.* de convulſionibus obnoxio obſervarit, paroxyſmorum tempore, extra id qvidem naturaliter fluidum, ſangvinem adeò, ut ejus ſaltem ſeri liqvefacti inſtar gutta ſuper guttam accumulata fuerit, congelaſſe; qvod ille per agitationem, exemplo lactis, deducit: verùm, lac ipſum minimè concreſcit in butyrum, ſi, juxta *Helm. in ſext. dig.* & *Schuyl. pro Vet. M.* alcalia fixa, aut ſaccharum (ſolutionem corallorum, cum ſucco berberum factam, animadvertente *Zwelf. in Ph. Aug.* præcipitans) acidum coagulatorem abſorbentia, injiciantur. Ejusmodi *ſangvinis coagulatio*, etiamſi in multis caſibus diſplicat ipſis Practicis, dum in diuturnis hæmorrhagiis potiùs roborationi hepatis ſtudere atqve aperientia aſtringentibus jungere jubent, ſæpius tamē non minimùm conducit; unde improviſam aqvæ frigidæ aſſperſionem juviſſe *Panar. p. 5. obſ. 27.* docet; & *Riv. c. 4. obſ. 5.* narrat, qvendam ab hæmorrhagia gravisſima liberaſſe, qvod linteis madidis ad rigorem usqve involutus jacuiſſet; Sic etiam *animi deliqvium*, in qvod *Tulpius obſ. 8. l. 4.* carcinomatis halitu acido-auſtero ore excepto incidit, ad mentem *Hipp. l. 6. epid. ſ. 7.* multum prodeſſe *Riv. in Pr.* de Epiſcopo qvodam & *Platerus* multoties, obſervaſſe ſcribunt.

§. 8. E regno minerali, animaliiq; inter hæmorrhagiarum ſpecifica numerantur terræ ac lapides, oſſa & cornua, e. g. martialia, Corallia, Bolus arm. terra ſig. margaritæ, oculi ♋, C.C. &c. Huc lapis hæmatites pertinet, qvi *Panarolo in p. 1. obſ. 11.* atqve pulvis putaminum ovorum, qvi *Riverio in c. 4. obſ. 86.* per experientiam ſe probarunt. Hactenus *asſtringendo*, & qſ. *coagulando*, operari putarunt qvam plurimi; veroſimilius autem eſt optatos effectus præſtare, qvatenus ad *obſtructiones reſerandas faciunt*, & *efferveſcentiam*, non ſecus ac in vino & cereviſia, juxta *Will. de ferm. compeſcunt*, per eorum virtutem *acidum abſorbendi* officinis notiſſimam. Objectio qvidem gravis eſt, qvod lapidem hæmatitem acidum continere artificialis ejus compoſitio admoneat, præſertim cum ab eo phlegma, ⊕l. ſimile, eliciatur; hinc qvòd crocus martis jamdū ejus multum in præparatione imbiberit; deniqve qvod *Febure in Chym. ex* bolo terraqve ſig. Spiritum acidum,

qvo

qvo ſeparato, eundem licet colorem retinentes, lingvæ non amplius adhæreant, deſtillare informet. Sed nodus hic ſolvitur, reſpondendo, experientiæ non conſentire, *Id omne, qvod jam acidi qvippiam contineat, nullos ejus aculeos poſſe intra poros ſuos amplius recondere*, cum v. g. ⊕ multum acidi vinoſi foveat, nihilominus in cryſtallorum pro Spiritu ♀ Baſiliano parando plus acet. deſt. imbibat; & lapidis hæmatitis in fame canina ſumma ſit utilitas. Nec qvod *Sylvius, Barbetti atqve Helmontius* acet. deſt. aut vinum acidulum hiſce corporibus ament addere, qvicqvam movet; qvia, juxta *Zwelf.* ſucci berberum ℔Viii coralliorum ℔ſß nondum ſufficienter ſolvunt, Autorum certè conſveta qvantitas, non qvæ planè ſaturat, ſed ſolutionem facilitat, æſtimetur, & iccirco ſyrupi, ſucci vel liqvores acidi, miſturas contra hæmorrhagias, in qvibus aſtrictione nulla opus, optimè etiam ingrediuntur.

§. 9. Ad claſſem acidum corrigentium cortices granatorum. fol. roſ. rubr. balauſt. referre paradoxum qvidem eſt, ſed rationi non abſonum haberi poteſt conſideranti, Cortices granatorum non ſaltem adſtringere, aliàs enim, *alcali* non continentes, non juxta *Tach. Hipp. c. 17.* ſolutionem ⊕l. præcipitando in atramentum mutarent, nec in *Naturæ arcanis detegendis ſolertisſimus Langelott in ep. ad Barth. 3. c. 63. Illum*, menſes movere horum decoctum, obſervatione probantem, propria, & ea qvidem aliqvoties animadverſa, experientia confirmaret. Ne qvis autem opinetur, qvia cortices *dicti menſes movendo hæmorrhagiam excitarent, non poſſe pro hæmorrhagiis ſedandis* hoc loco recenſeri; illud abſurdum non eſſe ex ſeqventibus, licebit affirmare; Nam vinis, ſecundum *Will. de ferm.* ab acido & parùm & nimiùm fermentantibus, illudqve ſopiendo aut abſorbendo, œnopolis utriqve medentibus vitio, patitur inſtantiam, *Nullos contrarios effectus ab una eademqve efficiente produci.* Evincit illud ulterius, qvod *Fuchſius*, (licet *Senn. Pr. l. 3. p. 2. ſ. 2. c. 13. q. 2.* ad partem contrariam inclinet) aloën, qvam hæmorrhoidum fluxum excitare tritum eſt, omnes hæmorrhagias ſiſtere, doceat; id qvod de caryophyllis, juxta qvoſdam adſtringentibus, non ineptè aſſeretur. Fl. roſ. rubr. in atramento ex ſolutione ⊕l. conficiendo decocto Gallarum ſubſtituit *Boyle de col. p. 2.*

exp.

exp. 2. nempe *ob eorum alcali, acidum ſupprimens,* qvæ virtus ſpecialiùs inde eluceſcit, qvod *Tach. l. c.* acido ſolutionis ⊕l. gallis non ſufficienter ſaturato, pannos erodi, perhibeat, & *Boyl.* atramentum cum gallis factum, oleum ⊕l., cum roſis rubris ▽em inſtillando, perditam nigredinem, huic denuò Spir. ⊡, illi oleum ♀ addendo, recuperare tentarit: Cum ſcrupulus me vellicaret, an *nigredo non tàm ob præcipitationem, qvam duorum horum colorum compoſitionem oriatur,* tincturā. roſ. rubr. cum phlegmate ⊕l., earum alcali deſtruente, paratam, eidem ⊕l. ♂ ſolutioni, qvæ cum illarum decocto mihi narratum experimentum exhibebat, affundebam, ſed mihi, rubedinem, nullamqve nigredinem conſpicienti, ille adimebatur. Similis de Fl. balauſt. cum *Boyl.* illos eaſdem, ac fl. roſ. colorum alterationes à Spir. ⊖. & ⊡ ſubiiſſe referat, obortæ ſpeculationis veritatem ponebat ob oculos experientia propria. Liceat huc qvoqve ad acidum corrigentium claſſem ſangvinem Draconis recenſere, qvem *Will. de morb. Convulſ. c. 16.* in paſſione hyſterica & *c. 3.* in epilepſia in pulverem, à multis ſpecificè commendatum, recipit.

§. 10. Reſtant vegetabilia, vulneraria dicta, in hæmorrhagiis valde proficua, inter qvæ ſuccus plantaginis *à Solenandro* infallibile vocatur remedium & Succus urticæ ab *Amato Luſ.* cujus judicium egregiis confirmat obſervationibus *Riv. Cent. 4. obſ. 86. & comm. p. 173.* Horum virtutem in alcali conſiſtere, *Tach. in Hipp. c. 19.* atqve *Helmontius à ſed. animæ §. 20. blas. hum. 53. de lith. 17.* probare conantur; cui accedit, qvod ſecundum *Gvid de Caul. tr. 3. d. I. c. 1.* in ulceribus, ♋ & ſangvine congrumato (in qvibus acidum peccare ſolet) eadem conveniant; imò caryophyllata, & card. bened. non tam ſimpliciter refrigerare, qvàm incidere atqve acidum corrigere, etiam ſapore ſignificent. In ſpecie memoratus ſuccus urticæ cum ſoluto plumbo ſecundum *Tach. Hipp.* coagulatur in offam nigram; cujus herba ipſa dolio injecta, teſtante *S. Pauli in qvadr.* cereviſiam ab intempeſtiva fermentatione & aceſcentia præſervat. De ſucco plantaginis non aliud ſit mihi pronuntiare; *Ampliſſimus enim & Experientiſſimus Dominus Præſes* mihi retulit, ſe in Belgio noſſe Chirurgum, qvi hunc, non ſecus ac *S. Pauli in*

qvadr. eſſentiam, exhibuit feliciſſimè in lue Venerea, in qva peccare acidum recentiorum plurimi inclinanr; nec malè colligitur exinde, qvod ejus radicale remedium ſit ſalivatio, melancholicis, *vid. Thon. obſ. 1. l. 1.* familiaris, acidum, uti *Schuyl. pro vet. med.* probat, evacuando; qvid, qvod multa manifeſta aromatica (qvæ, docente *Will. de ferm.* imprimis amara & acria, cereviſiam ab aceſentia præſervant) in hæmorrhagiis conveniunt: *Septalius* laudat decoctum cortic. aurant; *Riverius* Spicam nardi; *Rondeletius* camphoram, & cujus, qvæſo, generis eſt, magnum illud hæmorrhagiarum ſpecificum, Pulv. Sperm. comp. Crollii?

§. 11. Opiata, qvæ omnes ferè Practici magnifaciunt, inter qvos *Platerus* hæmoptoicum ſolis troch. alkekengi cum opio in lacte caprino ſolutis, curavit, *Sylvius* illud in miſturam, qvam in vomitu cruento commendat maximè, recipit, *efferveſcentiam compeſcendo & obſtructiones reſerando* magnum hic fructum pollicentur. Nam lenem, juxta *Platerum*, ſudorem movent, & acidum ſupprimere poſſe ſvadet tam opii per acida correctio, qvàm ſumma in morbis convulſivis utilitas, qvam valere qvoq; in iſtis, qvorum paroxyſmos evigilatio abſolvit, in eos autem ſpontaneus ſomnus conjicit, cum per opiata inductus tunc valde recreet, *Will. de morb. conv.* fœminæ perilluſtris hiſtoria comprobat. *Convulſionū* vero (qvas *ille* à Spirituū animalium, inſtar pulveris pyrii exploſionibus propter horum Spirituo ⊖inas & ſangvinis arterioſi ⏀o- ♆eas particulas evenientes deducit) *copulam heterogeneam* ſæpius multum acido debere calculum adjicit, qvod Autor epilepſiam in melancholiam ac maniam terminaſſe, & *Deck. in meth. med.* ab uſu olei ⊕l. in epilepſiam incidiſſe juvenem, per obſervationes inſtruant; nec obſtat, qvod *cit. Will.* in dicto affectu præſcribat Spiritum ⊕l., qvem videlicet prius ſuper alcalina, in qvæ corroſivitatem ſuam exantlet, deſtillatum, Sp. vini dulcificet.

§. 12. Sicut autem plurima, nobis hactenus enumerata, à qvibꝰ ſimilia, in Practicis paſſim occurrentia, nō excludantur, humorum qvalitatibus corrigendis potiſſimum convenire; inteſtinoq; ſangvinis motui, à diverſa activarum particularum combinatione atqve colliſione dependenti obicem injicere videntur; Ita ſuper-

ſunt

ſunt remediorum, motum illius localem, ſi non per univerſum corpus, ad partem ſaltem cruentam, ſufflaminantium, genera. Qvantumvis enim, cum vitalis cruor per totam corporis molem unius cordis vibratione circuletur, non ſit in facili concipere, qvomodo ad hanc illamvé in ſpecie partem impetuoſius, ejus motu non ſimul per totam concitatione obſervato, ille derivetur: Quia tamen flumen ejus ad malè conſtitutum membrum, vel placidè ſatis decurrens, per meatum apertum effluere non poteſt non, opera ſedulo navetur, ut, ſi non affluxus omnis inhibeatur, ſaltem, usqve dum meatuum extremitates ſubſederint aut coaluerint, aut comprimentibus obſtruentibusve fuerint coarctatæ, imminuatur.

§. 13. Hoc revulſione per V. S. de qva ſuperius actum, adornata optimè dabitur effectum. Hæc ſiqvidem, licet ex indubitato ſufficienterqve ad oculum demonſtrato Harveanæ circulationis ſuppoſito, non ab ipſa parte laborante revellat immediatè; attamen eundem à fonte ſuo, corde ſcilicet, ad partem, cui vulnus ſcalpello infligitur, avocando hæmorrhagiæ mederi, eſt probabile. Idem, eadem ferè cauſandi ratione, ſangvini ad vas apertum fluendi locum denegando, præſtari poterit: I. Interceptione inſtituta per partium, immediate ad locum affectum mittentium, ligaturas, qvæ ſi non ſint admodum ſtrictæ, ut venam ſaltem comprimentes, ad cor partemqve læſam refluenti viam intercludant, loco à corde remotiore, qvam per qvem ſangvis profluit, injiciantur; loco autem remotiore, qvod ſi ſint ſtrictiores, & qvidem adeò, ut, arterias ſubjacentes ſimul conſtringentes, ſangvini, à corde ad partem affectam tendenti, tranſitum denegent. Illuſtrat hanc noſtram hypotheſin, qvòd qvotidie à Chirurgis eandem ob rationem obſervari videamus, ligaturis, ad venæ ſectionem felicius adminiſtrandam, injectis, non ita ſtrictis, venasq; ſolùm occludentibus cruorem largius proſilire; non verò æqve benè, ſi ſimul vinculum flumen arterioſum cohibeat. II. Huic indicationi ſatisfiet per ligaturas atqve cucurbitulas cum magna flamma, qvas ventoſas appellant, tam ſine, qvàm cum ſcarificatione, remotioribus in locis applicatas, qvarum hæ à *Foreſto l. 13. obſ. 10. & 14. & Fabr. Hild. c. 2. obſ. 15.* valde per experientiam commendantur, nec ſine ratione.

Qvip-

Qvippe non eatenus tantùm, qvatenus ſangvinis per arterias affluxum augent, ſed maximè etiam, qvatenus, partes nimirum cum venis immerſis conſtringendo, refluxui, per eas ad cor facto, non minimam remoram faciunt, effectus deſiderati nos reddunt compotes. Id qvod vel ſola poſterior allegata obſervatio *Foreſti* comprobat, qva ventoſas, pro hepatis lienisq; vaſis afficiendis, appoſitas (propter viſcerum atq; horum vaſorum profundiorem ſitum) nihil opis contuliſſe, docet, pedibus vero affixas ſubitò inſtarq; incantamenti (ob venas ſcilicet patentiores & cucurbitularum activitati magis expoſitas) ſangvinem reſtrinxiſſe; ita qvidem ut, in animi deliqvium (propter ſangvinem cordi denegatum) æger incidens refectione opus habuerit.

§. 14. Aperti vaſis orificium rurſus occluditur aut comprimendo, ſive digito ſaltem aliqvandiu impoſito, ſive ſuppoſitoriis in hæmorrhoidibus, & peſſariis in hæmorrhagia uterina; aut opplendo I. *Sangvine*, à cauteriis aut aſtringentibus coagulato, ſuccedenti exitum denegante, 2. *Mollibus*, juxta *Platerum*, ſeſe undiq; applicando, ad id aptiſſimis, e. g. *telis* aranearum, crepitu lupi, ſpongia &c. nec non 3. *Glutinantibus* vulgò dictis, v. g. bolo arm. terra ſig. &c. (præſertim ſi albumine ovi excipiantur) tragacantho & gummi arabico, qvo *Zac. Luſ. Pr. adm. l. 1. obſ. 90.* hæmorrhagiam, ne cauſticis qvidem cedentem, brevi curavit. Ejusmodi tamen *ſimplicem obturationem* non rarò obeſſe *Riverius* in nimio menſium fluxu timet, & *Deck. in meth. med.* exemplo ſuppoſitorii ex pauco Sach. Saturni cum melle inſpiſſato confecti, qvod in hæmorrhoidũ fluxu nocuerit, comprobat. Præcavebitur huic malo, ſi talismodi obſtruentibus conſocietur incidentia, qvalis eſt mentha, qva ſola, naribus impoſita, illarum hæmorrhagiam juxta *Peredam* vetula curavit; it. maſtiche, thus, aloë, terebinthina, cum ejusq; oleo paratus balſ. ♎, qvem feliciſſimo cum ſucceſſu ab Amico qvodam vidi præſcriptum in hæmorrhoidibus coccis, eandem cum earum fluxu cauſam remotam agnoſcentibus: aut actu calida, qvæ in viſciditate humorum ſolvenda ſunt egregia, adhibeantur; qvo fine *Rul. c. 1. cur. 7.* in hæmorrhoidum fluxu calidos duos ſaccos alternatim uſurpatos admodum deprædicat, & mulieres ex cineribus calidis peſſario, qvô, docente *Platero*, multum ſibi proſpiciunt, utuntur.

FINIS.